

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. III. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

Ergo hoc est aliquid aliud, quam mera omisio. quid autem illud? & sicut quando ad actum Commissionis proponitur motivum, moveri illo voluntatem fierique dependenter actum ab illo motivo, non est simpliciter proponi motivum ab intellectu. Ergo & in omissione idem fiet. Tum quia. Instantia, quas congerit Arriaga omnes concedi possunt: Nam non declarant quomodo voluntas tunc dicatur moveri illis motivis in pura omissione, tali modo, qui distinguatur a non moveri aliis motivis.

Dicit Oviedo. Omissionem habere motivum extrinsecum immediatum & quasi interpretativum & virtuale, ex eo precise, quod dependeat a cognitione illud proponente; eod quod cognitio alliciat ad omissionem proponendo obiectum & influendo in voluntatem, quasi per applicationem motivi, & si motivum non conducir, non esset applicandum, superfluaque. esset illa cognitio. Dicit item. illud motivum, esse immediatum: quia motivum nullo modo insit in omissione, sed per suammet entitatem media cognitione applicatam. poteritque per Oviedo illud motivum appellari interpretativum: quia non est intrinsecum omissioni, sed interpretatur quasi esset intrinsecum, eod quod ab illo motivo procedat. Potest insuper per eundem hoc motivum appellari virtuale: quia omisio, quae formaliter intrinsecum motivum non habet, quasi virtute, & aequivalenter illud intrinsecum continet, ex eo quod ab illo procedat.

CONTRA haec omnia dicta. Restituuntur Interrogationes. Quomodo omisio pura, habeat hoc, quod dependenter fiat a cognitione? quid sit illam procedere ex hoc motivo? dicique potest, & non esse, ut supponitur, otiosam illam applicationem, & esse otiosam: quia non apparet quid moveat, & quid plus habeatur, dum unum motivum habet, quod non habetur, dum non movet aliud. Concedi potest, quod si esset illud motivum omissionis purae, esset immediatum. Sed restat querere, quomodo respectu omissionis, habeat rationem motivi? restatque querere, unde interpretari possimus, quod ab illo motivo procedat omisio? & non procedat ab alio; idemque querere restat, de illo motivo virtuali.

RESPONDET 3. Perez. Duplex est finis & motivum. alter est possessus jam, veluti Deus possidet suam Divinitatem, & nos gaudium de nostra existentia ante omne exercitium libertatis. Alter est finis nondum possessus, sed possibilis possideri. Fines jam possessi nunquam sunt contrarii; non enim simul existerent, neque possiderentur si contrarii essent. inter fines autem possibiles possideri, multi possunt esse inter se contrarii. Ex quo ulterius sic arguit. Omittens non necessario habet pro motivo actum moventem & attrahente finem possibilem possideri; sed

habet pro motivo amato, finem jam possessum, ante exercitium libertatis, & finis jam possessus, functusque jam munere allicientis, non movet nec allicit de novo, sed movit, & facit potius quiescere. Fines autem possibiles contrarii possunt quidem movere ad sui procuracionem; ita tamen ut simul non moveant. Si autem simul aliquid in voluntate possunt facere, solum est posse facere quiescere ipsam: nam impediendo se faciunt, ut non nisi quiescat voluntas.

Unde jam per ipsum negari debet Argumento quod pura omisio querat finem, & dicendum puram omissionem non habere motivum movens ad se tanquam finem nondum possessum, sed habere motivum jam possessum, & acquisitum: pura enim omisio est dispositio quaedam animi nihil ultra volentis, sed quiescentis in bonis possessis.

CONTRA est. Tum quia. Ex vi adlatorum, & erit illa omisio pura libera, & non erit pura libera; erit ut supponitur, non erit autem ut probatur. quia dum debebat poni omisio, nondum ponebantur motiva; supponuntur enim poni, non nisi, post possessam omissionem. Ergo in illo priori non erat libera: procedebat enim sine motivis voluntatis non etiam est libera, quando jam facta est: quia indifferentia. accedens post rem, non facit rem liberam. Tum quia quamvis hic discursus ostendat ex motivis contrariis non posse sequi puram omissionem, sed non ostendit, quomodo si unum sit, vel si sint plura motiva compossibilia, quomodo inquā, sequatur ex illis pura omisio? in quo tamen est difficultas. Tum quia. vel possum ponere novam omissionem liberam quae antea non fuit, adeoque ad illam habere motivum unum, vel plura compossibilia; vel non possum ponere novam. Si non possum ponere novam omissionem liberam. Ergo omnes sunt praehabita, habentque se ita, sicut se habet in infantibus omisio amoris Dei, quae non est certe omisio pura libera, sed necessaria. Si autem possum habere puram omissionem novam liberam, quomodo ex principiis Perez omisio pura libera est finis possessus?

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR I. Ratio petita ex varia habitudine Dei ad Omissionem. Potest Deus ponere praecceptum de suspensione omnis actus; quae enim in hoc implicata? Ergo dabitur pura omisio libera.

RESPONDETUR. Esse impossibile tale praecceptum, quod velit impleri rem impossibilem: impossibile autem est pura omisio libera ad eum modum, quo impossibile est praecceptum, ut homo vestiat se hirco-cervo.

INSTABIS I. Ponatur voluntas indifferens ad auditionem & non auditionem sacri, suspendat Deus

Deus suum concursum: illo casu voluntas est indifferens ad utrumque. Ergo libera. & tamen utraque illa volitio, est sine omni actu: Supponimus enim Deum, ad nullum actum velle concurrere.

RESPONDETUR. Non esse illic indifferentiam, quæ salvet libertatem: salvans enim libertatem, debet esse cum posse agere, & non agere: non potest autem supponi ipsum posse agere, si non habeatur preparatus concursus Divinus exhibendus. consequenter erit tunc omissio pura, sed non libera: quia non habet posse agere & non agere. Quod posse innectit sibi exhibitionem concursus Divini. eritque illic indifferentia propositionis objecti, non indifferentia voluntatis.

INSTABIS 2. Amet homo Deum liberè, eò quod habeat paratum etiam concursum ad actum oppositum. Demus ulterius Deum negare concursum ad omnem alium actum, tunc ille amor Dei manebit liber. Ergo quia tunc potuit purè omittere liberè: supponitur enim negari concursus ad aliquem positivum actum. Ergo ulterius possibilis erit pura omissio libera.

RESPONDETUR. Amor ille erit liber. si quidem supponitur ad omnem quidem alium actum negari concursum Divinum, sed non negari concursum ad actum oppositum amoris: actus autem oppositus amoris est odisse, vel dicere, Nolo amorem, vel Omitto amorem, consequenter non erit ille amor liber titulo alicujus puræ omissionis liberæ tunc ponendæ.

INSTABIS 3. Ponatur actus liber amoris, conservet illum Deus, & dum conservat, faciat Deus decretum de non dando concursu ad oppositum amoris: ille amor erit liber, adeoque libera illius omissio, & tamen illa omissio erit pura: quia supponitur Deum ad nullum alium actum velle concurrere.

RESPONDETUR. In nostris principiis de libertate, illum actum fore non nisi ampliativè liberum, ratione elicitionis in differentia in qua nondum erat decretum de non concurrente ad actum oppositum amoris v. g. ad actum omissionis, sed non erit formaliter & proximè liber, dum jam conservatur: quia supponitur negari concursus ad oppositum, v. g. ad omissionem, quæ tamen ex dictis, non potest perfici, nisi per actum.

OBJICITUR 2. Ex conditione Libertatis Voluntatis. De ratione Libertatis est posse amare & non amare, odisse & non odisse, & pro Axiomate habetur, quando situm est in potestate agere, situm est etiam non agere, sed hoc, quod est non amare, non odisse, non requirit actum positivum. Ergo potest dari omissio pura libera.

RESPONDETUR. Non amare & non odisse, sine negativè, ut debent, accipiuntur, esse quidem in potestate libertatis creatæ, sed ex adjuncto: quia scilicet potest dicere voluntas: Volo non habere

amorem, sed non æquè primò ac per se, sicut per se potest poni Amor vel odium. Sicut & materia non æquè primò respicit privationem ac formam. Deinde dici potest, quod hoc quod est non amare, sit pura negatio, si sit non amare non liberum, secus si sit non amare liberum, propter dicta.

INSTABIS 1. Si non detur pura omissio libera, confundetur libertas Contrarietatis, & Contradictionis: Nam etiam non esse amoris, erit quid positivum.

RESPONDETUR. Non confundetur Libertas Contradictionis & Contrarietatis, Nam libertas Contrarietatis erit ad amorem & odium, libertas autem Contradictionis, erit ad amorem, & non amorem. qui non amor erit quidem ex modo significandi quid negativum, inferetque negationem amoris non inferendo odium, quod infert aliquid positivum, non faciet tamen id sine ullo actu. Atque ita odium inferet positivè aliquid positivum, salvabitque libertatem contrarietatis. Non amor autem inferet positivè aliquid negativum ratione cujus illata salvabitur libertas contradictionis. Infer. Amorem & Odium contrariè sibi opponi, suntque extrema salvantia libertatem contrarietatis. Amor autem & non amor contrariè sibi opponuntur, non quidem si spectetur Ly Non amor penes actum, nam actus amandi & actus non amandi non opponuntur contrariè, sed in quantum actus ipse importat ipsum non amare, quod non amare contrariè opponitur ipsi amare.

INSTABIS 2. Quando aliquis amat ut 4. quod non amet ut 5. est illi liberum: nam ille 5. gradus est composibilis cum illis 4. non dicit enim positivè, Nolo 5. gradum. Ergo tunc illum omittit liberè, & per puram omissionem.

RESPONDETUR. Si non habeatur talis propositio objecti quæ impetret ponendum esse majorem amorem, v. g. amorè ut 5. necessario habetur amor non nisi ut 4. intensus, omissoque 5. gradus erit quidem pura sed non libera ob defectum compingendi requisiti. hoc est, requisita propositionis objecti. si autem habeatur talis propositio objecti, quæ possit impetrare amorem, ut 5. omissio quidem illius erit libera, sed nego quod pura, propter dicta.

INSTABIS 3. Tam actus quam negatio actus, est sub dominio voluntatis, & actus non pendet à voluntate mediante alio actu. Ergo nec omissio pendebit mediante aliquo actu voluntatis: imò sicut ad committendum sufficit cognoscere objectum habere potestatem non agendi, & ponere commissionem, ita ad omittendum liberè sufficit præcognoscere objectum liberè, habere potestatem non agendi & ponere omissionem.

RESPONDETUR. Esse quidem sub dominio voluntatis, etiam negationem actus, sed modo debito negationi, hoc est, per aliquid positivum negationem inferens; estque hoc, ut dictum

suprà,

supra, non æque primo per se situm in potestate voluntatis. Cumque possit sufficiens mutatio esse à non esse actus ad esse actus ipsa positiva Commissionis entitas, non fiet Commissio mediante alio actu, secus omisso. in qua ut transeat ad esse omissionis haberi non potest sufficiens mutatio sine ullo actu; sufficitque cum reliquis prærequisitis habere potestatem omittendi, sed nego dari potestatem omittendi purè. Concedimus item voluntatem esse agens per electionem, & quod possit consultatio de electione omissionis præcedere. Sed nego posse præcedere consultationem de omissione pura libera: impossibile enim non est præconsultatio. Conceditur ulterius quod me non ambulare nihil aliud sit, nisi quod cum habeam potestatem ponendi actum ambulationis, cognoscamque me illam habere, nihilominus non ambulem, eritque tunc omisso pura deambulationis, sed nego quod erit omisso pura libera, & tamen sine omni actu, idque reflectendo ad dicta supra.

Objicitur 3. Si non esset omisso pura possibilis, sequeretur debere in intellectu præcedere infinitas deliberationes: si enim intellectus ad hoc, ut constituat voluntatem proximè dispositam ad duas partes Contradictionis, v. g. ad audiendum sacrum, & non audiendum, debet illam constituere expeditam ad aliquid tertium, v. g. ad volendum ludere. quia respectu illius latus, est voluntas libera, debet adhuc constitui libera ad negationem seu omissionem lusus, indigebitque propositione alicujus tertii, & sic in infinitum.

Respondetur. Negando quod universaliter, qui deliberat de positione amoris & omissionis, debeat deliberare de aliquo disparato tertio. sed sufficit dicere positivè, Volo omittere amorem, jamque non dabitur processus in infinitum: quia nec processus ad tertium. fietque hoc tunc per directam omissionem amoris. Si autem velit indirectè omittere amorem, ratione scilicet alius actus, sicut non necessitatur ad illum actum, ita nec necessitabitur ad processum in infinitum.

Continuatur Solutio.

Objicit 4. Arriaga & Oviedo, ex Hurtado, supponitque, ut homo amet aliquod objectum propositum, liberè, non est necesse ut habeat cognitionem reflexam, de ipso amore, sed solum de bonitate & malitia objecti. Quo supposito. sic argumentatur. Ille potest tunc liberè cessare ab amore & odio objecti, quia nec bonitas objecti ad amorem, nec malitia ad odium necessitat, sed potest utrumque omittere, non autem per actum reflexum quo velit non amare, aut odio habere: quia secundum suppositum, non cognoscit amorem, neque odium. Ergo potest purè omittere liberè.

Respondetur. Negando ultimam Conclusionem. Concedo ergo, ut homo amet aliquod objectum propositum liberè, non est

necesse ut habeat cognitionem reflexam de ipso amore. Concedo quod tunc homo possit liberè cessare ab amore vel odio objecti, idque sine reflexione ad amorem vel odium. Sed nego quod possit cessare purè omissione & tamen liberè, nec hoc probatur, unde & nego posse illum liberè cessare ab amore vel odio objecti, & tamen sine omni actu, nec hoc addit Arriaga, ante consequentiam quam formavit.

Sed quæres, cum homo non habeat cognitionem reflexam de ipso amore vel odio, quomodo liberè per nos cessare poterit ab amore vel odio objecti. Ad hoc dici potest, liberè ita cessabit, Quia dicet voluntas, Nolo circa hoc objectum versari: non dicet Nolo amare, quia non præcessit reflexio de Amore, nec dicet Volo odisse, quia non præcessit cognitio reflexa de odio, poterit autem elici actus, Nolo circa hoc objectum versari, quia ipsa indifferens propositio objecti sufficienter illi præluceat, proportionaturque propositio objecti indifferentis tenens se à parte intellectus, cum actu à parte voluntatis procedente, Nolo circa hoc objectum versari. Quanquam dici etiam posset, quod quamvis ut homo liberè amet, non sit necesse eum habere cognitionem, reflexam de amore; est tamen necesse eum habere cognitionem directam de amore seu appetibilitate objecti, quomodo enim amabit, non prælucente cognitione de amore, consequenter si velit omittere amorem, poterit omittere per actum positivum, Nolo amare, de quo actu præcessit, non quidem reflexa, directa tamen cognitio.

Instat idem. Quando homo vult aliquid impossibile cum amore Dei, non est necesse habere actum Nolo amare, sed sufficit voluntas virtualis non amandi. Ergo in eo casu datur omisso pura illius reflexæ voluntatis de non amando Deo.

Responsum jam est. illius voluntatis reflexæ de non amando Deo, esse omissionem puram, sed non liberam: quia supponitur non præcessisse ulla præcognitio honestatis reperibilis in ipso met imperio. Cur autem sufficiat voluntas virtualis non amandi; & pura negatio, quæ tamen sit libera, non sufficiat, peti debet ex dictis supra & ex rationibus pro Conclusionem.

Objicit 5. Perez. Voluntati libera non solum est possibilis actus & determinatio libera, perficiens potentiam, & promovens bonum, adferensque augmentum, sed est etiam possibilis actus, & determinatio libera non promotiva boni, nec faciens illius augmentum, sed talis determinatio in nobis pura omisso est, suspendens omnem actum. Ergo datur pura omisso libera. Minor probatur. quia si talis determinatio esset actus positivus, jam ille actus nos perficeret, & augeret bonum. Major probatur. Tum quia. Potuit Deus nihil creare contentus solâ possessione suorum bonorum, quo eventum, determinationem illa libera, ad nihil creandū nullum

(F)

fecit-

fecisset augmentum, bonorum, neque intra se, neque extra se. Voluntas enim creandi licet non sit perfectiva Dei, est tamen perfectiva creaturarum. At verò si nihil creasset illa volitio, ne quidem creaturas perficeret, ut est manifestum. Tum quia. Voluntas libera non potest pati necessitatem producendi aliquod bonum, nisi illud bonum sit necessarium ad possessionem finis efficaciter intenti, quæ sola intentio necessitat ad media. ob quam rationem intellectus noster nulli veritati, contingenti, quam non videt existentem, assensum necessarium præbet. Sicut enim finis habet se ad voluntatem; ita prima principia per se nota & visa se habent ad intellectum, necessitatemque voluntati ad media, finis efficaciter intentus, & intellectui veritas visa adfert. Quo posito sic ulterius subsumit. Potest accidere, ut mihi persuadeam, aut saltem imaginem me jam consecutum esse finem propositum, & me non indigere jam ulteriori bono, ut sim beatus, sed tunc potero liberè nullum querere bonum, sed sistere in meipso. Sicut Deus potuit in se sistere, bonum nullum distinctum à se producendo. consequenter per puram omissionem liberam non ponere actum: quia qui liberè eligit aliquem actum positivum, v. g. amorem perfectivum, jam quærit ulterius bonum.

RESPONDETUR 1. Neg. Maj. Prima illius Probatio non convincit: quia quamvis illa determinatio Dei libera nullum fecisset reale physicum augmentum in Deo, obstante formalitate actus puti, fecisset tamen augmentum ex modo nostro concipiendi, quale augmentum facit etiam volitio creandi mundi, unde non haberet tunc Deus omissionem liberam, sed eliceret actum æquivalentem, huic nostro, Nolo quidquam creare.

Secunda probatio non convincit: quia quamvis voluntas libera non patitur necessitatem producendi aliquod bonum non necessarium; tamen non excluditur hic modus ipse nolendi, qui propter rationes adlatas etiam in omissione libera requirit actum. unde non est quidem necessitas nolendi objecti, est tamen necessitas modi nolendi ejus, quo non nisi potest nolle voluntas. hic autem est si nolle sit liberum, actus positivus.

RESPONDETUR 2. Nego Min. Probatio ejus distingui potest. Actus ille augeret bonum augmento sibi extrinseco, & transitive, Nego. augeret augmento in transitive, & quod augmentum est ipsemet ille actus Conc. propositionem. Illustratur. Potest voluntas imperare hunc actum eliciendum positivum, Nolo hunc actum elicere, cur non enim? Et si potest ab intellectu proponi: cur non & attingi ab appetitu rationali? Cujus actus erit iste sensus, Nolo ultimum actum præter hunc quo dico nihil me voluturum in posterum. ita & in præsentem idem con-

tingeret. Quare autem non possit voluntas nolle liberè habere augmentum bonorum sine omni actu, id colligitur ex probationibus adlatas.

Ea quæ attinent ad Auctoritates S. Thomæ vel S. Scripturæ, explicari possunt. quòd loquantur de omissione, sed non omissione pura libera. S. autem Thomas, quando interdum dicit posse esse peccatum omissionis sine omni actu, loquitur de actu qui per se & directe velit illam omissionem, cum sufficiat indirecte & in alio illam velle.

QUÆSTIO III.

Posita Possibilitate puræ Omissionis libera, dandane illa Deo?

AD Complementum & Quæstionis & solutionis Argumenti immediate propositi ex Perez, discutienda est hæc Hypothesica. Si possibilis esset in Creatis pura ommissio libera, possetne illa poni etiam in Deo? Quam Quæstionem movit Quiros in t. p. d. 67. negatque Deo omissionem liberam, citans pro hac sententia, Suar. Fons. Sal. Ruiz, Salmanticenses.

DICENDUM est. Si esset possibilis pura ommissio libera, illa etiam in Deo reperiretur.

PROBATUR 1. Quia quæcunque implicancia ostenditur, quod repugnet Deo pura ommissio libera, illa militabit, quòd non detur in creatis. Ergo si in creatis illa implicancia, ut supponitur, non convinceret, nec convinceret in Deo. Quod ipsum ulterius in hoc fundatur. Ideo potest creatura omittere: quia posita objecti propositione, sufficit non movere se voluntatem: & quia voluntas est potentia libera, necesse bonum necessarium de cujus omissione deliberatur, &c. reassumanturque Rationes pro hac omissionem in creatis. sed potest esse propositio objecti, Deo, sufficitque si voluntas Divina se non moveat. quòd si potest facere creatura voluntas, Cur non poterit increata, estque libera voluntas divina, & non necessitata &c. &c. Ergo si potest omittere purè liberè voluntas creatura, poterit & increata.

PROBATUR 2. Si posita possibilitate omissionis puræ liberæ, in creatura, non esset illa possibilis in Deo, esset impossibilis vel ex prædicato libertatis. & hoc non: quia & ratio, & fides ponit in Deo libertatem. vel repugnabit ex prædicato puræ omissionis, idque ex eo: quia quòd in Deo est, Deus est, adeoque & pura ommissio Deus erit; Deus autem non est purum non esse, seu ommissio. Sed hæc ratio non convincit: quia quamvis in Deo actus liber sit idem in re quòd necessarius, nihilominus datur in Deo actus liber. Ergo etiam dari poterit & actus puræ omissionis, quamvis ille in re & in reo sit quid positivum.

Proba-